

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 354/2010-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ing. Mgr. I. I., M., zastúpeného advokátom JUDr. S. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 20/2009 z 13. novembra 2009 a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. Tp 74/09 z 8. novembra 2009 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Ing. Mgr. I. I. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2010 doručená sťažnosť Mgr. Ing. Mgr. I. I., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. R., K., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tost 20/2009 z 13. novembra 2009 (ďalej len „uznesenie z 13. novembra 2009“) a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. Tp 74/09 z 8. novembra 2009 (ďalej len „uznesenie z 8. novembra 2009“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 bolo rozhodnuté o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, neprijatí jeho písomného sľubu a peňažnej záruky. Existenciu väzobného dôvodu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku špecializovaný trestný súd v odôvodnení svojho uznesenia z 8. novembra 2009 skutkovo odôvodnil poukázaním na skutočnosť, že sťažovateľ sa skutku, pre ktorý bolo proti nemu vznesené obvinenie, dopustil napriek tomu, že si bol vedomý toho, že sa proti nemu vedie pre rovnakú trestnú činnosť trestné stíhanie na inom krajskom súde, z uvedeného postoja, resp. správania sťažovateľa následne špecializovaný trestný súd vyvodil v danom prípade existenciu dôvodnej obavy, že sťažovateľ bude v trestnej činnosti pokračovať.

Sťažovateľ považuje uznesenie špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 za nezlučiteľné s ústavou a dohovorom, pretože tento súd pri rozhodovaní o jeho väzbe neskúmal splnenie materiálnych a formálnych podmienok väzby spôsobom a v rozsahu, ako to ustanovuje čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a § 74 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, uvedené uznesenie nie je odôvodnené spôsobom predpokladaným v § 71 ods. 1 písm. c) a § 176 ods. 2 Trestného poriadku a neskúmal v ňom, či v konaní predchádzajúcom jeho vydaniu boli porušené procesné práva sťažovateľa.

Pokiaľ ide o formálne väzobné podmienky sťažovateľ zastáva názor, že neboli naplnené pre nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré podľa sťažovateľa vydal subjekt – vyšetrovateľka Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja

proti korupcii Bratislava (ďalej len „vyšetrovatel'ka“), ktorý nebol aktívne legitimovaný na jeho vydanie pre nedostatok vecnej a miestnej príslušnosti.

Podľa sťažovateľa v jeho prípade neboli splnené ani materiálne podmienky väzby, keďže špecializovaný trestný súd vychádzal vo svojom rozhodnutí z nesprávneho záveru, podľa ktorého on sám „*bol uzročený s obsahom rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 4. 2009, ktorým odložil vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu BRATISLAVA I, zo dňa 30. 3. 2009, o poverení na zvolanie a vedenie M. spoločnosti T., a. s.*“, a napriek tomu ho na konanom mimoriadnom valnom zhromaždení spoločnosti T., a. s., nerešpektoval. K tejto skutočnosti sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 36 Cbr 14/2008 z 30. marca 2008 mu bola uložená povinnosť zavolať mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti T., a. s., a preto bol účastníkom konania o mimoriadnom dovolaní iniciovaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky na najvyššom súde vedeného pod sp. zn. 6 Mobdo 3/2009. Ako fyzickej osobe mu však do dnešného dňa nebolo doručené žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Mobdo 3/2009 (ani uznesenie o odklade vykonateľnosti z 27. apríla 2009 a ani meritórne rozhodnutie najvyššieho súdu z 20. mája 2009, ktoré bolo navyše podľa sťažovateľa vydané v rozpore s ustálenou „*judikovanou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. 10. 1999 sp. zn.: 7 Obo zverejnený v ZSR č. 14/2000 pod číslom 68*“, a v konaní, v ktorom nedošlo k splneniu formálnych podmienok na podanie dovolania).

Podľa názoru sťažovateľa bolo mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti T., a. s., „*platne a účinne zvolané na základe poverenia súdu, ktoré nadobudlo zo zákona predbežnú vykonateľnosť potom, čo bolo v prítomnosti účastníkov vyhlásené*“. Uskutočnenie mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti T., a. s., je „*objektívnou skutočnosťou, ktorá sa stala a o jej neexistencii nie je zo zákona povolaný rozhodnúť súd, ani žiaden iný orgán*“, a preto právnomu záveru vyšetrovatel'ky, že k uskutočneniu mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti T., a. s., nedošlo nemožno „*celkom porozumieť*“.

K právnomu záveru vyšetrovatel'ky, podľa ktorého rozhodnutia valného zhromaždenia spoločnosti T., a. s., neurobil jediný akcionár, sťažovateľ uviedol, že

„spoločnosť T., a. s. nemá jediného akcionára, ktorým je Slovenská republika, ale je jedným z akcionárov, okrem toho vlastnícke práva k akciám spoločnosti T., a. s. svedčia aj ďalším minoritným akcionárom, tak to vyplýva aj z prezenčnej listiny akcionárov na M. konanom dňa 29. 04. 2009“.

Sťažovateľ nesúhlasí ani s ďalším záverom vyšetrovateľky uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia, podľa ktorého mal predstierať neexistujúci dlh spoločnosti T., a. s., voči spoločnosti C. P., s. r. o., pretože *„predmetný dlh vznikol titulom nevyplatených dividend záložnému veriteľovi. Právny záver vyšetrovateľky, že záložné právo na akciách T., a. s., nikdy nevzniklo nakoľko uvedené osoby nikdy neboli akcionármi T., a. s., je v priamom rozpore s doposiaľ evidovaným zápisom predmetného záložného práva v registri záložných veriteľov a navyše táto otázka bola meritórne rozhodnutá aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky, a preto neprislúcha nikomu ani vyšetrovateľke posudzovať túto otázku ako otázku prejudiciálnu v tomto trestnom konaní.“*. Súdnu exekútorku v predmetnej veci sťažovateľ podľa jeho tvrdenia oboznámil s podaním mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, ako aj rozhodnutím najvyššieho súdu *„o odklade vykonateľnosti poverenia“*, preto je podľa neho vylúčené, aby súdna exekútorka pri spisovaní zápisnice konala v omyle vyvolanom jeho konaním.

Podľa sťažovateľa je v jeho konaní *„vylúčené aj zavinenie v akejkol'vek zákonom predpokladanej forme“*. Podľa vyšetrovateľky motívom konania sťažovateľa bolo obohatiť seba a spoločnosti akciovú a personálne prepojenú, avšak sťažovateľ nie je spoločníkom, konateľom a ani akcionárom žiadnej z uvedených spoločností.

S ohľadom na uvedené podľa sťažovateľa skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, *„nevykazuje obligátne pojmové znaky tak objektívnej, ako aj subjektívnej stránky predmetnej skutkovej podstaty trestného činu“*.

Podľa sťažovateľa v jeho prípade neboli splnené ani materiálne podmienky väzby, pretože *„väzobným dôvodom nemôže byť výlučne skutočnosť, že bol trestne stíhaný v inej veci, nakoľko za týchto okolností, ak navyše trestné stíhanie nebolo doposiaľ právoplatne“*

skončené, je potrebné dôsledne rešpektovať zásadu prezumpcie neviny“. Obava z pokračovania trestnej činnosti je podľa sťažovateľa v jeho prípade vylúčená vzhľadom na to, že Okresný súd Michalovce *„medzičasom rozhodol predbežným opatrením, ktorým mi zakázal konať v mene spoločnosti T.“*

Špecializovaný trestný súd sa vo svojom rozhodnutí taktiež nevysporiadal so všetkými skutočnosťami významnými pre rozhodnutie predloženými sťažovateľom (nedokončenie výsluchu sťažovateľa, nevysporiadal sa s listinnými dôkazmi predloženými sťažovateľom a tvrdeniami obsiahnutými v končenom návrhu jeho obhajcu).

Sťažovateľ proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 podal sťažnosť priamo do zápisnice na verejnom zasadnutí a následne ju prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne v zákonnej lehote odôvodnil.

Špecializovaný trestný súd predložil spis na rozhodnutie o podanej sťažnosti najvyššiemu súdu 9. novembra 2009. Spis v tejto veci bol doručený do podateľne najvyššieho súdu 10. novembra 2009 o 9.30 h. Doplnené odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 bolo najvyššiemu súdu doručené 13. novembra 2009 o 10.35 h.

Najvyšší súd rozhodol 13. novembra 2009 o 9.30 h na neverejnom zasadnutí v uvedenej veci uznesením, že sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 zamietá. V rámci odôvodnenia uznesenia z 13. novembra 2009 najvyšší súd uviedol, že dôvodnosť trestného stíhania proti sťažovateľovi vyplýva z dosiaľ v uvedenom konaní zadovážených dôkazov, okrem iného aj *„zo skutočnosti, že sťažovateľ pred exekútorkou zamlčal, že najvyšší súd odložil vykonateľnosť jeho poverenia na zvolanie Mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti T., a. s., na základe uvedeného, Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej dôvodí, že sťažovateľ síce zvolal mimoriadne valné zhromaždenie v súlade s poverením Okresného súdu avšak po oznámení, že výkon rozhodnutia bol odložený, nebol oprávnený pokračovať,*

teda sťažovateľ sa nemohol preukazovať právne relevantnou zápisnicou z mimoriadneho valného zhromaždenia.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v prípade, ak by sťažovateľ o tejto skutočnosti pravdivo informoval súdnu exekútorku, sotva by s ním rokovala, ako so zástupcom spoločnosti T., a. s.

Dôvodnosť väzobného stíhania sťažovateľa vidí Najvyšší súd Slovenskej republiky v tom, že sťažovateľ bude mať snahu neustále najmä vo vzťahu k zahraničným subjektom bez právneho titulu vystupovať ako predseda predstavenstva spoločnosti T., a. s. Najvyšší súd Slovenskej republiky právne uzatvára, že v danom prípade ide o tzv. preventívnu väzbu, ktorá má zabrániť sťažovateľovi prípadným ďalším protiprávnym útokom na majetok spoločnosti T., a. s., a tým vlastne na majetok Slovenskej republiky, pretože štát je 100 % vlastníkom tejto spoločnosti.“

Podľa sťažovateľa najvyšší súd v predmetnom konaní *„nepreskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia spôsobom a v rozsahu ustanovenom v § 192 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku“*, taktiež nepreskúmal, či v konaní predchádzajúcom vydaniu uznesenia špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 nebol porušený zákon, ako ani správnosť výrokov, a napokon uznesenie neodôvodnil spôsobom ustanoveným v § 176 ods. 2 Trestného poriadku.

Špecializovaný trestný súd postupoval v uvedenom prípade v rozpore s § 190 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, keď spis v predmetnej veci postúpil na rozhodnutie najvyššiemu súdu už 9. novembra 2009, t. j. ešte pred uplynutím zákonnej lehoty na podanie opravného prostriedku všetkým oprávneným subjektom (11. novembra 2009). Uvedeným postupom špecializovaného trestného súdu bolo *„absolútne popreté právo obvineného účinným spôsobom prezentovať svoje námietky proti rozhodnutiu súdu I. stupňa o jeho vzatí do väzby, čím vo svojej podstate bol popretý zmysel a účel práva obvineného na obhajobu“*.

Podľa sťažovateľa uvedené procesné pochybenie špecializovaného trestného súdu mohol napraviť svojím postupom najvyšší súd *„tým, že by v zmysle ust. § 302 ods. 2 Trestného poriadku, upovedomil obvineného a jeho obhajcu o termíne konania neverejného*

zasadnutia a tým zabezpečil ich účasť spôsobom predpokladaným v ust. § 72 ods. Trestného poriadku“. Keďže najvyšší súd uvedeným spôsobom v tomto konaní nepostupoval „*konal v rozpore s garanciami, vyplývajúcimi z čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru“*.

Najvyšší súd v uznesení z 13. novembra 2009 podľa sťažovateľa dospel ku skutkovým a právnym záverom, ktoré nemajú oporu v dosiaľ produkovaných dôkazoch. Uvedené tvrdenia sťažovateľ odôvodnil obdobnými argumentmi, ktoré podrobne rozpísal aj v rámci svojich námietok proti rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009.

Podľa sťažovateľa súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci „*nerespektovali materiálne a procesné väzobné podmienky, následkom čoho došlo rozhodnutím o väzbe k pozbaveniu osobnej slobody sťažovateľa z dôvodov a spôsobom, ktorý je v rozpore so zákonom, konkrétne s ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku“*. Uvedená „*nezákonnosť v procesnom postupe a rozhodovaní všeobecných súdov“* mala podľa sťažovateľa za následok „*neústavnosť pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa“* a porušenie jeho práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

K porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo v uvedenom konaní dôjsť v dôsledku toho, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci nerespektovali jeho právo na riadne dokazovanie, pretože „*procesným postupom Špecializovaného trestného súdu bol predložený trestný spis na rozhodnutie o sťažnosti podanej sťažovateľom na Najvyšší súd Slovenskej republiky skôr, ako márne uplynula zákonná lehota na podanie sťažnosti všetkým oprávneným subjektom, v dôsledku čoho, bolo reálne znemožnené tak sťažovateľovi ako aj jeho obhajcovi vyhodnotiť dôkazy, o ktoré oprel súd I. stupňa svoje rozhodnutie a predniesť argumenty, pre ktoré považuje napadnuté rozhodnutie o väzbe za nezákonné“*.

Sťažovateľ taktiež namietal porušenie čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, ku ktorému malo dôjsť popretím „*práva osobnej prítomnosti obhajcu na verejnom zasadnutí konanom na Najvyššom súde Slovenskej republiky, pri rozhodovaní o podanej sťažnosti*

proti rozhodnutiu o vzatí do väzby sťažovateľa“, a to napriek tomu, že v dôsledku procesného postupu špecializovaného trestného súdu bolo zabránené sťažovateľovi, resp. jeho obhajcovi predložiť najvyššiemu súdu svoju argumentáciu proti rozhodnutiu o jeho väzbe.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 a uznesením najvyššieho súdu z 13. novembra 2009 a ich vydaniu predchádzajúcim postupom boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 3 písm. b) a c), ako aj čl. 13 dohovoru, zruší napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a prikáže, aby bol prepustený na slobodu, a zároveň zaviazže špecializovaný trestný súd na úhradu jeho trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 3 písm. b) a c), ako aj čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 13. novembra 2009 a uznesením špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009, ako aj ich vydaniu predchádzajúcim postupom. K porušeniu nimi označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci:

- neprihliadli na to, že v jeho prípade nebol splnený formálny predpoklad na vydanie rozhodnutia o väzbe, pretože existujúce uznesenie o vznesení obvinenia proti nemu je nezákonné,

- nepreskúmali splnenie materiálnych predpokladov na vydanie rozhodnutia o väzbe, keďže skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, nemá podľa neho znaky trestného činu a v prípade sťažovateľa neexistuje ani žiadny dôvod preventívnej väzby,

- najvyšší súd v rámci konania o sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 nepreskúmal, či postupom špecializovaného trestného súdu nedošlo k porušeniu procesných práv sťažovateľa,

- najvyšší súd o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 rozhodol na neverejnom zasadnutí uznesením z 13. novembra 2009 ešte pred uplynutím zákonnej lehoty na podanie sťažnosti oprávnenými subjektmi, a tým mu v tomto konaní zabránil predložiť jeho argumentáciu.

II.A K namietanému porušeniu sťažovateľových práv uznesením špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 a jemu predchádzajúcim postupom

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

V prvostupňovom konaní vedenom špecializovaným trestným súdom mal sťažovateľ možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd v rámci konania o sťažnosti (§ 83, § 185 až § 195 Trestného poriadku) na najvyššom súde, ktorému prináleží právomoc zrušiť napádané uznesenie špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 a vrátiť mu vec na ďalšie konanie alebo sám rozhodnúť [§ 194 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku]. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmavať postup a uznesenie špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal najvyšší súd, ktorý rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uvedenému uzneseniu. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

II.B K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu z 13. novembra 2009

Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Tento prístup ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokúvaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a vlastnej interpretácie zákonov a podzákonných úprav. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti však vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo

k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo, alebo nebolo porušené základné právo alebo sloboda účastníka konania pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06). Rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciám spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a tiež príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Zo spisového materiálu v tejto veci vyplýva, že uznesením špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009 bolo rozhodnuté o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a zároveň o neprijatí písomného sľubu sťažovateľa a ani ponúknuť peňažnej záruky.

Sťažovateľ proti uzneseniu z 8. novembra 2009 podal sťažnosť priamo do zápisnice o svojom výsluchu s vyjadrením, že ju samostatne odôvodní. Sťažnosť proti uzneseniu z 8. novembra 2009 bola najvyššiemu súdu doručená 13. novembra 2009 o 10.35 h. V rámci jej odôvodnenia sťažovateľ argumentoval, že v jeho prípade neboli splnené formálne podmienky na jeho vzatie do väzby (uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia vydala vecne a miestne nepríslušná vyšetrovateľka) ani materiálne podmienky väzby. V súvislosti s námietkami nesplnenia materiálnych podmienok väzby v jeho prípade poukázal na skutočnosti, z ktorých podľa neho možno vyvodiť, že sa skutku,

pre ktorý je proti nemu vedené trestné stíhanie, nedopustil vzhľadom na to, že konal oprávnene na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I, ktorým bol poverený na zvolanie a vedenie mimoriadneho valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti T., a. s. Napriek tomu, že právny zástupca Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky na mimoriadnom valnom zhromaždení predložil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 M Obdo 3/2009 z 27. apríla 2009, ktoré do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nenadobudlo právoplatnosť, sťažovateľ poveril jeho vedením akcionára s najvyšším počtom hlasov. Sťažovateľ sa stal predsedom predstavenstva spoločnosti T., a. s., 29. apríla 2009 na základe rozhodnutia mimoriadneho valného zhromaždenia tejto spoločnosti, a preto bol oprávnený konať v jej mene aj pri uznaní jej dlhu voči spoločnosti C. P., s. r. o., pred súdnou exekútkou, ktorá disponovala všetkými relevantnými informáciami, a preto nemohla konať v tejto veci v omyle. Sťažovateľ taktiež spochybňoval existenciu svojho zavinenia „*v akejkoľvek zákonom predpokladanej forme*“, ako aj motív svojho konania vzhľadom na to, že nebol konateľom ani spoločníkom žiadnej zo spoločností minoritných akcionárov. Vo vzťahu k dôvodu väzby poukázal na princíp prezumpcie neviny, v súlade s ktorým špecializovaný trestný súd nemal vziať do úvahy neprávoplatný rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 4 T 7/2002 z 30. júna 2009, ako aj na predbežné opatrenie vydané Okresným súdom Michalovce, ktorým mu bolo zakázané konať v mene spoločnosti T., a. s.

Ústavný súd dôsledne preskúmal uznesenie najvyššieho súdu z 13. novembra 2009, ktorým tento súd zamietol sťažnosť sťažovateľa. V rámci jeho odôvodnenia najvyšší súd konštatoval splnenie formálnych podmienok väzby sťažovateľa na základe zistenia existencie právoplatného rozhodnutia o vznesení obvinenia proti nemu a taktiež preskúmal zachovanie zákonných procesných lehôt na vzatie sťažovateľa do väzby uvedených v § 87 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, ktoré v rámci svojho odôvodnenia citoval.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa nesplnenia materiálnych podmienok jeho väzby (skutkové okolnosti vzatia do väzby, a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a existencia niektorého z dôvodov väzby) najvyšší súd v odôvodnení

uznesenia z 13. novembra 2009 uviedol: „Z predložených, doposiaľ zadovážených dôkazov možno aj podľa názoru odvolacieho súdu vyvodiť záver, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie sa stal, vykazuje znaky trestného činu a z jeho spáchania je dôvodne podozrivý práve obvinený Mgr. Ing. Mgr. I. I. Zároveň treba uviesť, že trestné stíhanie obvineného je iba v počiatočnom štádiu a vo veci bude potrebné vykonať ešte celý rad dôkazov, ktoré môžu buď zvýrazniť dôvodnosť trestného stíhania, resp. môžu vyznieť v prospech obvineného a zoslabiť dôvodnosť podozrenia. Za súčasnej dôkaznej situácie je však zrejmé, že obvinený sa skutočne 4. júna 2009 v Českej republike súdnej exekútorke predstavil ako predseda predstavenstva spoločnosti T., a. s., pričom spoluobvinený JUDr. Ján Husár vystupoval ako člen predstavenstva, pričom svoje oprávnenie konať v mene spoločnosti preukazovali zápisnicou z mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti, ktoré sa malo uskutočniť 29. apríla 2009 v rekreačnom stredisku V. - Hotel j. Zároveň sa jej preukazoval uznesením Okresného súdu Bratislava I z 30. marca 2009, sp. zn. 36 Cbr 14/2008, ktorým ho sudkyňa okresného súdu na jeho návrh poverila zvolať do 40 dní mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti T., a. s. Obvinený však pred exekútorou zamlčal, že Najvyšší súd Slovenskej republiky, uznesením z 27. apríla 2009, sp. zn. 6 MOBdo 3/2009, na návrh Generálneho prokurátora SR odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu. O tejto skutočnosti obvinený vedel, pretože zástupca Ministerstva hospodárstva SR, ako jediný akcionár spoločnosti na mimoriadnom valnom zhromaždení prítomných o tomto uznesení informoval. Z uvedeného vyplýva, že obvinený síce zvolal v súlade s poverením okresného súdu mimoriadne valné zhromaždenie, avšak po oznámení, že výkon rozhodnutia bol odložený uznesením najvyššieho súdu, nebol oprávnený pokračovať, teda obvinený sa nemohol preukazovať právne relevantnou zápisnicou z mimoriadneho valného zhromaždenia. Práve preto prítomná notárka odmietla overiť vyššie spomínanú zápisnicu. V prípade, že by obvinený o tejto skutočnosti pravdivo informoval súdnu exekútoru, sotva by s ním rokovala, ako so zástupcom spoločnosti T., a. s.

Na druhej strane treba prisvedčiť námietkam obvineného, najmä čo sa týka rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 4 T 7/2002. Uvedený rozsudok nenadobudol právoplatnosť, preto v prípade obvineného platí prezumpcia neviny a uvedený rozsudok nemôže byť dôvodom na vzatie obvineného do väzby. Nesporné však je, že aj teraz prejednávaná vec má svoje začiatky v roku 1998.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinený bude mať snahu neustále, najmä vo vzťahu k zahraničným subjektom bez právneho titulu, vystupovať ako predseda predstavenstva spoločnosti T., a. s., z čoho vyplýva dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti. V jeho prípade ide o tzv. preventívnu väzbu, ktorá má zabrániť obvinenému prípadným ďalším protiprávnym útokom na majetok spoločnosti T., a. s., a tým vlastne na majetok Slovenskej republiky, pretože štát je 100% vlastníkom tejto spoločnosti.“

Podľa zistenia ústavného súdu obsah argumentácie sťažovateľa predložený v konaní pred špecializovaným trestným súdom a v konaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného súdu z 8. novembra 2009 je identický. Napriek tomu, že možno prisvedčiť k námietkam sťažovateľa týkajúcim sa procesného postupu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. novembra 2009, podľa ústavného súdu z pohľadu materiálnej ochrany práva k dotknutiu práv sťažovateľa dôjsť nemohlo, pretože všeobecnými súdmi bola jeho argumentácia v plnej miere preskúmaná. Uvedenú skutočnosť potvrdzuje aj samotné odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu z 13. novembra 2009, v rámci ktorého vo vzťahu k doplneniu dôvodov sťažnosti sťažovateľom uviedol: *„Písomné zdôvodnenie sťažnosti bolo doručené odvolaciemu súdu až po jeho rozhodnutí, preto sa dôvodmi sťažnosti v priebehu neverejného zasadnutia nemohol zaoberať. V stručnosti treba uviesť, že dôvody uvedené v sťažnosti by v konečnom dôsledku nemali zásadný vplyv na konečné rozhodnutie odvolacieho senátu.“*

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, podľa ktorej v predmetnom prípade skutok, pre ktorý bolo proti nemu vznesené obvinenie, nie je trestným činom, je potrebné navyše uviesť, že rozhodnutie o väzbe nie je rozhodnutím o vine či nevine obvineného. Vzhľadom na to sa všeobecné súdy pri rozhodovaní o vzatí obvineného do väzby nemali zamerať na hodnotenie viny obvineného, obhajoby obvineného alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ale len na materiálne a formálne podmienky rozhodnutia o väzbe.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody dospel ústavný súd k záveru, že porušenie práv sťažovateľa napriek procesným pochybeniam v konaní nenadobudlo takú intenzitu, ktorou by zasiahlo do jeho ústavou chránených práv. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudkyne Marianny Mochnáčovej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2010